

BIBLIOTECA DE DREPT PENAL
ȘI DREPT PROCESUAL PENAL

**METODE SPECIALE DE SUPRAVEGHERE.
PERSPECTIVA DREPTULUI NAȚIONAL
ȘI A JURISPRUDENȚEI CEDO**

Radu-Bogdan Călin

**Metode speciale
de supraveghere.
Perspectiva
dreptului național
și a jurisprudenței
CEDO**

Universul Juridic

București

-2025-

Capitolul 1

Considerații cu caracter introductiv

1.1. Administrarea probelor în procesul penal

În cărțile de istorie¹, printre primele mențiuni referitoare la supravegherea de către organele de spionaj se numără la interceptarea comunicărilor purtate de Hitler cu generalii săi în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, prin spargerea codului Enigma de către echipa de decodificatori englezi de la Bletchley Park.

În România, metodele speciale de supraveghere sau cercetare reprezintă procedee probatorii ce pot fi folosite în cauzele care au ca obiect infracțiuni grave. Metodele speciale de supraveghere sunt instrumente vitale în procesele penale, cu ajutorul cărora organele de anchetă își îndeplinesc obligația de a asigura aflarea adevărului. Supravegherea prin mijloace tehnice în procesul penal a cunoscut o evoluție atât din punct de vedere legislativ, cât și din punct de vedere operațional. În prezent, o mare parte din activitatea infracțională este desfășurată sau planificată prin intermediul mijloacelor electronice, comunicarea fiind purtată prin mesaje criptate, pe Darknet, social media, astfel că este normal ca investigatorii să aibă la dispoziție instrumente adecvate pentru a descoperi și proba astfel de infracțiuni. Folosirea supravegherii în procesul penal în vederea obținerii de probe îmbracă haina unui procedeu probatoriu complex, care poate fi autorizat numai într-un cadru procesual, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

Aceste procedee probatorii sunt utile pentru aflarea adevărului și presupun o ingerință ridicată în dreptul la viață privată, astfel că este necesar să existe un echilibru între buna desfășurare a anchetei penale și limitarea adusă dreptului la viață privată. Procedul probatoriu al interceptării comunicațiilor are un caracter special și secret, care presupune o profundă intruziune în dreptul la viață privată, astfel că legiuitorul a

¹ M. Smith, *Spargerea codului nazist Enigma*, Ed. Orizonturi, Colecția Secretele istoriei, București, 2011.

reglementat mai multe garanții de care beneficiază persoana supravegheată în vederea respectării dreptului la un proces echitabil și a limitării arbitrariului în ingerințele la dreptul la viață privată.

Legiutorul român a consacrat legislativ, în materia administrării probelor în cauzele penale, sistemul liberal al probelor. Acest sistem este în principal caracteristic procedurilor acuzatoriale și presupune lipsa unei enumerări exhaustive a mijloacelor de probă, existând posibilitatea de a fi administrate orice probe, atâta vreme cât nu sunt interzise de lege. „Organele judiciare sunt libere să își formeze convingerile asupra probelor administrate, acestea neavând o valoare probatorie dinainte stabilită de lege”¹.

În titlul IV al Părții Generale a Codului de procedură penală sunt enunțate regulile generale din materia probelor, mijloacelor de probe și a procedeele probatorii. Având în vedere scopul probelor în procesul penal, acela de a conduce la aflarea adevărului și la stabilirea existenței elementelor de tipicitate, se poate concluziona că întregul proces penal este dominat de problema probelor. Organele judiciare au obligația de a asigura aflarea adevărului pe baza probelor administrate cu privire la faptele penale ce fac obiectul cauzei, precum și cu privire la persoanele implicate în activitatea infracțională².

Materia administrării probelor în procesul penal este în strânsă legătură cu principiul aflării adevărului, ansamblul materialului probator administrat într-o cauză penală are ca principal scop suprapunerea adevărului judiciar cu cel obiectiv. În doctrină s-a reținut că „*maniera în care aflarea adevărului este conceptualizată influențează radical întreaga arhitectură a teoriei generale a probelor, trăsăturile sistemului probator, respectiv concepte care dau viață normelor dreptului pozitiv al probelor, astfel încât, preliminar, se impun clarificări privind morfologia adevărului judiciar*”³. În sistemul de drept procesual român aflarea adevărului nu este

¹ I. Neagu, M. Damaschin, *Tratat de procedură penală, parte generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, p. 467.

² A. Boroi, G. Negruț, *Capitolul al VI-lea. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii în procesul penal*, Blog Hamangiu, mai 2022, disponibil pe <https://bloghamangiu.ro/capitolul-al-vi-lea-probele-mijloacele-de-proba-si-procedeele-probat-ori-in-procesul-penal/>, accesat la 23 iulie 2022.

³ P. Udriou, în M. Udriou (coord.), *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole*, ed. 3, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 522.